

Patentovatelnost vynálezů v medicíně

Brokerage Event 2011

25. listopadu 2011

Ostrava

Mgr. Kateřina Sedláčková

Mgr. Adam Gajdoš

Na území České republiky požívají ochrany

- národní vynálezy
Úřad průmyslového vlastnictví (ÚPV ČR)
www.upv.cz
- mezinárodní vynálezy
Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO)
www.wipo.int
- evropské vynálezy
Evropská patentová organizace (EPO)
www.epo.org

Národní právo

- **Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích (PA)**
- Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb.
- Vyhláška č. 21/2002 Sb. Úřadu průmyslového vlastnictví, kterou se mění vyhláška Federálního úřadu pro vynálezy č. 550/1990 Sb., o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů
- Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů
- Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví
- **Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví (zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví)**

Mezinárodní smlouvy spravované WIPO

- obecné zásady
Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (Pařížská unijní úmluva), Paříž 1883
Smlouva o patentovém právu, Ženeva 2000
- procesní otázky (metody udělení ochrany)
Smlouva o patentové spolupráci, Washington 1970
Budapešťská smlouva o mezinárodním uznávání uložení mikroorganismů k účelům patentového třídění, Budapešť 1970
- mezinárodní třídění patentů
Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění, Štrasburk 1971

Evropské vynálezy

- Úmluva ze dne 5. října 1973 o udělování evropských patentů (Evropská patentová úmluva - EPC), revidovaná aktem revidujícím článek 63 EPC ze dne 17. prosince 1991 a Revizním aktem EPC ze dne 29. listopadu 2000

Patentovatelnost vynálezů (dle PA)

Patenty se udělují na vynálezy, které jsou
§ 3 odst. 1

- nové,
- jsou výsledkem vynálezecké činnosti a
- jsou průmyslově využitelné.

Za vynálezy se nepovažují zejména

§ 3 odst. 2 a 3

- objevy, vědecké teorie a matematické metody;
- estetické výtvary;
- plány, pravidla a způsob vykonávání duševní činnosti, hraní her nebo vykonávání obchodní činnosti, jakož i programy počítačů;
- podávání informací.

Patentovatelnost je vyloučena, pokud se přihláška týká pouze těchto předmětů nebo činností.

Výluky z patentovatelnosti

Patenty se neudělují:

§ 4 písm. a) a b)

- na vynálezy, jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům;
- na odrůdy rostlin a plemena zvířat nebo v zásadě biologické způsoby pěstování rostlin či chovu zvířat (toto neplatí pro mikrobiologické způsoby a výrobky těmito způsoby získané)

Novost

§ 5 odst. 1 – 3

Vynález je nový, není-li součástí stavu techniky.

Stavem techniky je

- vše, k čemu byl přede dnem, od něhož přísluší přihlašovatelůvi právo přednosti, umožněn přístup veřejnosti písemně, ústně, využíváním nebo jiným způsobem;
- i obsah národních, mezinárodních a evropských patentových přihlášek vynálezů podaných/určených v ČR s dřívějším právem přednosti.

Vynálezecká činnost

§ 6 odst. 1

- Vynález je výsledkem vynálezecké činnosti, jestliže pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky.

Průmyslová využitelnost

§ 7

- Vynález se považuje za průmyslově využitelný, může-li jeho předmět být vyráběn nebo jinak využíván v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství.

Právo na patent

§ 8 odst. 1, 2 a 3

- Právo na patent má původce vynálezu nebo jeho právní nástupce.
- Původcem vynálezu je ten, kdo jej vytvořil vlastní tvůrčí prací.
- Spolupůvodci mají právo na patent v rozsahu, v jakém se podíleli na vytvoření patentu.

Účinek patentu

§ 11 odst. 1 a 2

- Majitel patentu má výlučné právo využívat vynález, poskytnout souhlas k využívání vynálezu jiným osobám, nebo na ně patent převést.
- Účinky patentu nastávají ode dne oznámení o udělení patentu ve Věstníku ÚPV ČR.

Právo přednosti

§ 27 odst. 1, § 35

- Podáním přihlášky vynálezu vzniká přihlašovatelovi právo přednosti.
- Je-li přihlášek vynálezů se shodným předmětem více, může být udělen jen jeden patent.

Zákaz přímého využití

§ 13 písm. a)

Nikdo nesmí bez souhlasu majitele patentu

- vyrábět, nabízet, uvádět na trh nebo požívat výrobek, který je předmětem patentu, nebo k tomu účelu výrobek dovážet či skladovat anebo s ním jiným způsobem nakládat;

Zákaz přímého využívání

§ 13 písm. b)

Nikdo nesmí bez souhlasu majitele patentu

- využívat způsob, který je předmětem patentu, popřípadě nabízet tento způsob k využití;

Zákaz přímého využívání

§ 13 písm. c)

Nikdo nesmí bez souhlasu majitele patentu

- nabízet, uvádět na trh, používat nebo k tomuto účelu dovážet či skladovat výrobek přímo získaný způsobem, který je předmětem patentu.

Zákaz nepřímého využívání

§ 13a odst. 1 a 2

- Nikdo nesmí bez souhlasu majitele patentu dodávat nebo k dodání nabízet jiné osobě, než je osoba oprávněná využívat patentovaný vynález, **prostředky** týkající se podstatného prku tohoto vynálezu a sloužící v tomto ohledu k jeho uskutečnění, jestliže je vzhledem k okolnostem zřejmé, že tyto prostředky jsou způsobilé k uskutečnění patentovaného vynálezu a jsou k němu určeny.
- Toto neplatí, pokud těmito prostředky jsou výrobky běžně se vyskytující na trhu.

Vyčerpání práv

§ 13b

- Majitel patentu nemá právo zakázat třetím osobám nakládat s výrobkem, který je předmětem chráněného vynálezu, jestliže tento výrobek byl uveden na trh v České republice majitelem patentu nebo s jeho souhlasem.

Licenční smlouva

§ 14 odst. 1 a 2

- Souhlas (licence) k využívání vynálezu chráněného patentem se poskytuje písemnou smlouvou.
- Licenční smlouva nabývá účinnosti vůči třetím osobám zápisem do patentového rejstříku.

Převod patentu

§ 15

- Patent se převádí písemnou smlouvou, která nabývá účinnosti vůči třetím osobám zápisem do patentového rejstříku.

Omezení účinků patentu

§ 17 odst. 1

Patent nepůsobí proti tomu, kdo před vznikem právo přednosti

- využíval vynález nezávisle na původci nebo majiteli patentu nebo
- kdo k tomu vykonal prokazatelná opatření.

Omezení účinků patentu

§ 18 písm. c), d) a e)

Práva majitele patentu nejsou porušena, využije-li se chráněného vynálezu

- při individuální přípravě léku v lékárně na základě lékařského předpisu včetně nakládání s lékem takto připraveným;
- při činnosti prováděné pro neobchodní účely;
- při činnosti prováděné s předmětem vynálezu pro experimentální účely včetně experimentů a testů nezbytných podle zvláštního právního předpisu před uvedením léčiva na trh.
  - zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech

Nucená licence

§ 20 odst. 1 a 2

Úřad může na základě odůvodněné žádosti udělit nevýlučné právo k využívání vynálezu (nucenou licenci)

- nevyužívá-li majitel patentu bezdůvodně vynález vůbec nebo jej využívá nedostatečně a nepřijal-li v přiměřené lhůtě řádnou nabídku na uzavření licenční smlouvy nebo
  - ALE: nelze udělit před uplynutím 4 let od podání přihlášky vynálezu nebo 3 let od udělení patentu
- jestliže jsou dány důvody ohrožení důležitého veřejného zájmu.

Doba platnosti patentu

§ 21 odst. 1 a 2

- Patent platí dvacet let od podání přihlášky vynálezu.
- Za udržování patentu v platnosti je majitel povinen platit každoročně poplatky podle zvláštního právního předpisu.
  - zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin

Zánik patentu

§ 22 písm. a), b) a c)

Patent zanikne, jestliže

- uplyne doba jeho platnosti;
- majitel patentu nezaplatí ve stanovené lhůtě příslušné poplatky za udržování patentu v platnosti;
- majitel patentu se ho vzdá.

Zrušení patentu

§ 23 odst. 1 písm. a), b), c) a d)

Úřad patent zruší, zjistí-li se dodatečně

- že vynález nesplňoval podmínky patentovatelnosti;
- že vynález není v patentu popsán tak jasně a úplně, aby jej mohl odborník uskutečnit;
- že předmět patentu přesahuje obsah původního podání přihlášky vynálezu nebo že předměty patentů udělených na základě rozdělení přihlášky přesahují obsah jejího původního podání nebo byl-li rozsah ochrany vyplývající z patentu rozšířen;
- že majitel patentu na něj nemá právo podle § 8 (právo na patent má původce vynálezu nebo jeho právní nástupce).

Zrušení patentu má zpětnou účinnost ode dne počátku jeho platnosti.

Evropská patentová přihláška a evropský patent

§ 35a odst. 1, § 35c odst. 1

- Evropská patentová přihláška má v České republice stejné účinky jako národní přihláška vynálezu.
- Patent udělený EPO má stejné účinky jako patent národní.

Zákaz dvojí ochrany

§ 35e odst. 1

- Pokud je národní patent udělen na vynález, na který byl témuž majiteli nebo jeho právnímu nástupci udělen evropský patent se stejným právem přednosti, národní patent se v rozsahu, ve kterém se shoduje s evropským patentem, stává neúčinným.

Dodatková ochranná osvědčení pro léčiva

§ 35h odst. 1

- Úřad uděluje na látky chráněné na území ČR platným patentem dodatková ochranná osvědčení, jestliže jsou účinnými látkami přípravků, které před uvedením na trh podléhají registraci podle zvláštních právních předpisů.
  - zákon č. 79/1997 Sb., o léčivech

Dodatková ochranná osvědčení pro léčiva

§ 35h odst. 2

Účinnou látkou je chemicky vyrobená látka nebo směs látek, mikroorganismus nebo směs mikroorganismů, které mají obecné nebo specifické léčebné nebo preventivní účinky ve vztahu k onemocněním lidí nebo zvířat nebo které jim mohou být podány za účelem

- určení nemoci,
- zlepšení nebo úpravy zdravotního stavu.

Dodatková ochranná osvědčení pro léčiva

§ 35h odst. 3

- Přípravkem je účinná látka nebo směs obsahující jednu nebo více účinných látek zpracovaných do formy, která je uváděná na trh jako léčivo.

Účinky osvědčení

§ 35l odst. 2

- Z osvědčení vyplývají stejná práva jako ze základního patentu.
- Na osvědčení se vztahují stejná omezení a vyplývají z něj stejné povinnosti jako ze základního patentu.

Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví

§ 1

- upravuje právní prostředky sloužící k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
  - v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o vymáhání práv duševního vlastnictví

Osoby oprávněné vymáhat práva

§ 2 odst. 1 a 2

- majitel patentu
- nabyvatel licence
  - jen se souhlasem majitele patentu

Právo na informace

§ 3 odst. 1

Oprávněná osoba může požadovat vůči třetí osobě porušující právo

- informace o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo.

Opatření k nápravě

§ 4 odst. 1 písm. a), b) a c)

Došlo-li k neoprávněnému zásahu do práv, může se oprávněná osoba domáhat u soudu toho, aby se porušovatel **zdržel jednání**, jímž dochází k porušení nebo ohrožení práva, a **následky ohrožení nebo porušení byly odstraněny**, a to zejména

- **stažením výrobků z trhu**, jejichž výrobou nebo uvedením na trh nebo skladováním došlo k ohrožení nebo porušení práva,
- **trvalým odstraněním nebo zničením výrobků**, jejichž výrobou nebo uvedením na trh nebo skladováním došlo k ohrožení nebo porušení práva,
- **stažením, trvalým odstraněním nebo zničením materiálů, nástrojů a zařízení** určených nebo používaných výlučně nebo převážně při činnostech porušujících nebo ohrožujících právo.

Opatření k nápravě

§ 4 odst. 4 a 5

- Soud může na návrh porušovatele práv nařídít namísto opatření uvedených v odstavci 1 zaplacení peněžního vyrovnání oprávněné osobě
  - pokud porušovatel nevěděl ani nemohl vědět, jestliže by mu tato opatření způsobila nepřiměřenou újmu a peněžní vyrovnání s oprávněnou osobou se jeví dostatečným.
- Oprávněné osobě, jejímuž návrhu bylo vyhověno, může soud přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady porušovatele, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.

Opatření k nápravě

§ 5 odst. 1

Oprávněná osoba má právo na

- náhradu škody,
- vydání bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva, a
- přiměřené zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma.
  - i v peněžitém plnění

Působnost soudu ve věcech průmyslového vlastnictví

§ 6 odst. 1 písm. a) a d)

Městský soud v Praze

- rozhoduje o nárocích vycházejících z průmyslového vlastnictví,
- přezkoumává pravomocná správní rozhodnutí ÚPV ČR.

Výluky z patentovatelnosti

§3 odst. 4 PA, Art. 53 (c) EPC

- Způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetřování lidského nebo zvířecího těla a diagnostické metody používané na lidském nebo zvířecím těle se nepovažují za průmyslově využitelné vynálezy.
- Toto ustanovení se nevztahuje na výrobky, zejména látky nebo směsi, určené k použití při těchto způsobech ošetřování a při těchto diagnostických metodách.

Novost

Art. 54 (4), (5) EPC

- Není vyloučena patentovatelnost látky nebo směsi, která je součástí stavu techniky, pro použití při způsobu uvedeném v článku 53 (c), pokud její použití při způsobu uvedeném v onom odstavci není součástí stavu techniky. (PRVNÍ LÉKAŘSKÉ POUŽITÍ)
- Rovněž není vyloučena patentovatelnost jakékoli látky nebo směsi, uvedené v odst. 4 pro jakékoli zvláštní použití při způsobu uvedeném v článku 53 (c), pokud toto užití není součástí stavu techniky. (DRUHÉ A DALŠÍ LÉKAŘSKÉ POUŽITÍ)

Způsoby ošetřování a diagnostické metody

- vyloučeny z patentovatelnosti
  - nepovažují se za průmyslově využitelné vynálezy
- vynález zahrnující použití látky nebo směsi v takových metodách je patentovatelný
  - nepovažuje se za průmyslově nevyužitelný vynález

První lékařské použití

- Vynález je patentovatelný, dokud látka nebo směs v takových metodách není součástí stavu techniky.
  - považován za nový, je-li látka nebo směs poprvé použita při způsobu ošetřování nebo diagnostické metodě

Druhé a další lékařské použití

- se vztahuje k dalšímu zvláštnímu použití známé látky nebo směsi použité při způsobu ošetřování nebo diagnostické metodě, která se liší od způsobu či metody, pro kterou byla poprvé použita.
  - považován za nový, jestliže zvláštní **použití** nebylo dříve známo,
  - ačkoliv látka či směs novou být nemusí.
- *EISAI/Second Medical Indication*
poprvé připuštěno použití druhého a dalšího lékařského použití
- podpora výzkumu a vývoje v léčbě nemocí

Druhé a další lékařské použití

- Švýcarská forma nároku
- Další, odlišné lékařské použití známé látky nebo směsi použité při způsobu ošetřování nebo diagnostické metodě se nárokovalo do účinnosti Revizního aktu EPC z 29. listopadu 2000 ve formě „*Použití látky X pro výrobu léčiva na léčbu Y*“
  - X = známá látka,
  - Y = příslušný zdravotní stav

Švýcarská forma nároku

- výroba léku a
- nové léčebné použití
- novost nespočívá ve způsobu použití, ale v novém léčebném účelu, jenž látka X přináší
- známé léčivo na léčbu nemoci dosud neléčené prostřednictvím takové látky

Švýcarská forma nároku

- *Therapeutic Substitutes/Anti-tumoural Agent*
- *Z Aidan/Benanomicin A*

uznány dvě formy nároku

- použití směsi pro výrobu léčiva na léčbu Y nebo
- proces výroby léčiva na léčbu Y spočívající v použití směsi

Druhé a další lékařské použití

- Nárokovat vynález lze nyní dle EPC 2000 přímo, a to ve formě „*látka X pro použití při ošetřování onemocnění Y*“, dokud zvláštní použití není součástí stavu techniky.
- Vynálezy tak mohou být nárokovány použitím jednodušší, přímější formy nároku.
- *G 02/08 ABBOTT RESPIRATORY/Dosage regime [2010] 10 OJEPO 456*
Švýcarská forma nároku již úpravou v EPC 2000 není přípustná

Terapeutické ošetřování

- zahrnuje prevenci, léčení nemocí či léčebné zákroky v užším smyslu
- léčba je terapeutickým ošetřováním, je-li přímé spojení mezi léčbou a stavem nemoci,
  - který je léčen,
  - jemuž je zabraňováno (prevence) nebo
  - jenž je zmírňován (symptomy bolesti a utrpení).

Terapeutické ošetřování

- jakákoliv léčba nemoci, neduhu, zranění či postižení, tj. cokoliv je v nepořádku s pacientem, kvůli čemuž by se poradil s lékařem
  - taktéž preventivní léčení jako vakcinace a inokulace

Bristol-Myers Squibb v Baker Norton Pharmaceuticals Inc [1999] RPC 253

- patentovatelné nejsou způsoby ošetřování prováděné na materiálech přechodně vyjmuté z těla
  - např. když je krev cirkulována skrz přístroj, ačkoliv zůstává ve spojení s tělem

Terapeutické ošetřování

- patentovatelné jsou jiné než způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetřování lidského nebo zvířecího těla
- technický nikoliv v zásadě biologický charakter ošetřování
  - např. ošetřování ovcí za účelem zvýšení růstu, zvýšení kvality masa nebo zvětšení výnosu vlny

Terapeutické ošetřování

- Pokud nárokovaná metoda splňuje podmínky patentovatelnosti, ale zároveň by mohla zahrnovat nepatentovatelná provedení, nárok musí být omezen pouze na způsoby, které jsou patentovatelné.
  - disclaimer

Terapeutické ošetřování

- NENÍ použití látek na těle pro čistě kosmetické účely (léčení lidského těla pro kosmetické účely)
  - způsoby zvýšení síly a elasticity vlasů a nehtů
- *Joos v Commissioner of Patents [1973] RPC 59*
účel použití látky či postupů na těle musí
  - zabrzdit vývoj nemoci nebo
  - léčit nebo hojit nemoc či nemocný stav nebo
  - napravovat určité poruchy nebo
  - zlepšovat určitou neschopnost či postižení.

Terapeutické ošetřování

- *ICI Ltd's Application No 7827383*
nárok na patentovatelnost metody čištění zubů, jež odstraňuje zubní plak i skvrny
  - zamítnut
- prakticky veškerá ošetřování, která jsou ve své podstatě preventivní, musí být někdy použita na lidi, kteří by i bez jejich použití zůstali zdraví
  - taková ošetření jsou nadále lékařským ošetřením

Diagnostické metody

- Diagnóza je určení podstaty nemoci, obvykle vyšetřením její historie a symptomů a užitím testů.
  - NENÍ určení celkového tělesného stavu individua (např. fitness test), pokud není určen ke zjištění či odhalení patologie.
- metody pouze pro získání informací z živého těla (rentgenové snímky, měření tlaku krve,...)
  - patentovatelné

Diagnostické metody

- *Diagnostic Methods [2006] 5 OJEPO 334*
K rozhodnutí, jedná-li se o diagnostickou metodu, není podstatné, zda-li je nutné zapojení lékaře.
- Metoda je používána na lidském či zvířecím těle, pokud je nutné takové působení, které vyžaduje přítomnost pacienta
  - zahrnuje invazivní i neinvazivní metody

Diagnostické metody

- Diagnostické metody prováděné na tkáních či tekutinách, které byly trvale odstraněny z těla jsou patentovatelné.
  - genové testy nebo imunologické testy na vzorcích krve či moči

Tělo

- žijící tělo
- metody prováděné na mrtvém tělu jsou patentovatelné
  - za účelem zjištění příčiny smrti

Chirurgické ošetřování

- léčba nemoci či zranění operací či manipulací
  - řez do těla
  - narovnání zlomených kostí či narovnání vykloubenin (tzv. closed surgery)
  - dentální operace
- NENÍ aplikace sádrového obvazu
- každá operace na těle, jež vyžaduje dovednosti a znalosti chirurga

Unilever Limited (Davis‘) Application [1983] RPC 219

- žádná metoda operativní léčby, ať léčebná, preventivní či kosmetická, není patentovatelná
- *Occidental Petroleum Corporation’s Application (BL O/35/84)*
odmítnut nárok na patentovatelnost metody implantace zárodečného transplantátu z těla dárce do dělohy příjemce
  - nutné provedení chirurgem
- *G 01/07 MEDI-PHYSICS/Treatment by surgery [2011] 3 OJEPO 134*
účel metody není relevantní
  - chirurgické ošetřování je definováno samou podstatou metody a zejména vyžaduje určitou úroveň dovedností a výskyt rizika

Nástroje a přístroje

- chirurgické, léčebné či diagnostické nástroje a přístroje určené k použití při těchto způsobech
  - patentovatelné
- výroba protéz či umělých končetin a měření lidského těla k tomuto účelu
  - patentovatelné

Kosmetické metody

- látky nebo směsi určené k použití při neoperativních kosmetických metodách
  - kosmetické metody léčby nejsou považovány za terapeutické ošetřování
  - nepatentovatelné

Druhé lékařské použití

- použití látky ke stejnému terapeutickému ošetřování, jež je součástí stavu techniky, ale s odlišným technickým účinkem
  - postrádá novost
  - není patentovatelné
- *Bristol-Myers Squibb v Baker Norton Pharmaceuticals [1999] RPC 253*

nové informace o tom, jak léčba funguje, pokud nevedou k novému použití

  - nejsou vynálezem
- VERICORE/Sea Lice Infestation

nároky, které pouze poskytují rozsáhlejší informace o starším léčebném postupu či patologii

  - nejsou patentovatelné

Druhé lékařské použití

- *Actavis v Merck [2008] RPC 26*
- *G 02/08 ABBOTT RESPIRATORY/Dosage regime [2010] 10 OJEPO 456*

uznána metoda nového a vynálezeckého režimu dávkování, přestože relevantní látka byla součástí stavu techniky k léčbě stejného onemocnění, ale v odlišném dávkování, je-li použití

  - nové
  - vynálezecké
- ALE ve většině případů nový režim dávkování postrádá vynálezecké použití

Autorské právo

- **Copyright © Adam Gajdoš a Doleček Kahounová Sedláčková advokátní kancelář 2011.**

Všechna práva vyhrazena.

Tento dokument je určen výhradně pro potřeby Fakultní nemocnice Ostrava. V případě, že by měl být použit pro jiné potřeby, popřípadě zcela nebo částečně zpřístupněn třetím osobám, může se tak stát výhradně s předchozím písemným souhlasem autora, poskytnutým pro každé jednotlivé zpřístupnění.